

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. rugpjūčio 1 d. Nr. 21RE-
(AG-536/05-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Edvardo Juciaus, Vytauto Kurpuveso (pranešėjas), Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė), rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja skunde prašo išnagrinėti skunde pateikiamus duomenis, pridedamus dokumentus ir įvertinti nurodytus nesutikimo su sprendimu argumentus bei panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – ir Administracija) 2025 m. balandžio 25 d. sprendimą Nr. 43242 ar konkrečią sprendimo dalį; įpareigoti Administraciją per Komisijos nustatytą laiką iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2025 m. balandžio 9 d. paraišką piniginei socialinei paramai gauti ir priimti sprendimą dėl piniginės socialinės paramos skyrimo Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – Įstatymas) nustatyta tvarka.

Paaiškino, kad Administracijai 2025 m. balandžio 9 d. per Socialinių paslaugų informacinę sistemą (toliau – SPIS) pateikė prašymą-paraišką (toliau – Prašymas) piniginei socialinei paramai gauti. SPIS 2025 m. balandžio 15 d. buvo įkeltas pranešimas, kuriame nurodyta, kad pagal Prašymą socialinė pašalpa paskirta nuo 2025 m. balandžio 1 d. iki 2025 m. birželio 30 d. Tačiau pareiškėja 2025 m. balandžio 25 d. elektroniniu paštu gavo Administracijos pranešimą Nr. 49312 „Dėl socialinės pašalpos mokėjimo sustabdymo“, kuriame nurodyta, kad 2025 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. 43242 (toliau – Sprendimas) nuo 2025 m. balandžio 1 d. stabdomas socialinės pašalpos mokėjimas; priežastis – Įstatymo 2 straipsnio 2 dalis.

Pašalpos mokėjimo nutraukimo priežastys nurodytos tik 2025 m. balandžio 25 d. pranešime Nr. 49312, tačiau Administracija jame minimo Sprendimo pareiškėjai nepateikė nei SPIS, nei elektroniniu paštu. Galimai Administracija nesilaikė procedūrinių reikalavimų, nes pareiškėjai, kaip suinteresuotam asmeniui, nebuvo suteikta galimybė susipažinti su priimto Sprendimo turiniu.

Pranešime nurodant priimto Sprendimo pašalpos mokėjimą priežastis Administracija netiksliai cituoja Įstatymo 2 straipsnio 2 dalį: „<...> Į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį taip pat įskaitomi dirbantys (taip pat savarankiškai dirbantys, jeigu jų individualios veiklos 70% gautų pajamų dydis yra mažesnis kaip 1 VRP (221 Eur)), jeigu per mėnesį jų gaunamos pajamos yra mažesnės kaip 1 valstybės remiamų pajamų (toliau – VRP) dydis, arba nedirbantys (taip pat savarankiškai nedirbantys) nesusituokę ir savo vaikų (įvaikių) neauginantys pilnamečiai vaikai (įvaikiai) iki 24 metų, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą arba studijuoja aukštojoje mokykloje (studentai), įskaitant akademinių atostogų dėl ligos ar nėštumo laikotarpį <...>“.

Įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad: „<...> Į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį taip pat įskaitomi dirbantys (taip pat savarankiškai dirbantys), jeigu per mėnesį jų gaunamos pajamos yra mažesnės kaip 1 VRP dydis, arba nedirbantys (taip pat savarankiškai nedirbantys) nesusituokę ir savo

vaikų (įvaikių) neauginantys pilnamečiai vaikai (įvaikiai) iki 24 metų, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą arba studijuoja aukštojoje mokykloje (studentai), įskaitant akademinį atostogų dėl ligos ar nėštumo laikotarpį“.

Taigi, Įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nėra nurodyta, kad vertinant, ar iki 24 m. savarankiškai dirbantis asmuo turi būti įskaitomas į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį, turi būti vertinamos ir su VRP lyginamos ne visos per mėnesį asmens gautos individualios veiklos pajamos, o tik 70 procentų gautų individualios veiklos pajamų dalis.

Administracija neteisingai cituoja Įstatymo 2 straipsnio 2 dalies nuostatą ir jas savavališkai papildo intarpu „jeigu jų individualios veiklos 70 % gautų pajamų dydis yra mažesnis kaip 1 VRP (221 Eur)“, nepagrįstai ir neteisingai interpretuoja ir iškraipo šio straipsnio nuostatų taikymą, todėl pareiškėja nesutinka su išvada: „Jūsų individualios veiklos 70 % gautų pajamų dydis yra 157,50 Eur (mažesnis kaip 1 VRP), todėl Jūs įskaitoma į savo tėvų šeimos sudėtį, o socialinė pašalpa gali būti skiriama, jeigu visi šeimos nariai atitinka Įstatymo 6 straipsnyje išvardytas sąlygas“.

Pareiškėja nuo 2024 m. (*duomenys neskelbtini*) yra įregistravusi ir vykdo individualią veiklą. Šios veiklos pajamos 2025 m. sausio, vasario, kovo mėnesiais sudarė po 225 Eur, t. y. buvo didesnės nei nuo 2025 m. sausio 1 d. nustatytas 1 VRP (221 Eur), todėl Administracija nepagrįstai įskaitė pareiškėją į tėvų šeimos sudėtį.

Nesutikdama su Sprendimu nutraukti socialinės pašalpos mokėjimą, pareiškėja 2025 m. gegužės 15 d. pateikė prašymą iš naujo peržiūrėti ir įvertinti Paraišką ir Sprendimą. Tačiau 2025 m. birželio 6 d. gavo Administracijos Socialinių išmokų skyriaus parengtą raštą Nr. A740-1236/25 „Dėl kartotinio atsisakymo skirti socialinę pašalpą“, kuriame nurodyta, kad skirti socialinę pašalpą už laikotarpį nuo 2025 m. balandžio 1 d. iki 2025 m. birželio 30 d. nėra teisinio pagrindo, kadangi pareiškėja neatitinka Įstatymo 2 straipsnio 2 dalies, 6 straipsnio, 17 straipsnio 1 dalies 7¹ punkto ir 18 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatų, kurioms esant socialinė pašalpa gali būti skiriama kaip vienam gyvenančiam asmeniui.

Administracija nurodo, kad individualios veiklos pajamos 2025 m. sausio-kovo mėnesiais siekė 225 Eur per mėnesį ir kad vadovaujantis Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 7¹ punktu, nustatant teisę į socialinę pašalpą, vertinama tik 70 procentų šių pajamų, t. y. 157,50 Eur/mėn. Kadangi ši suma yra mažesnė nei VRP ir pareiškėja yra iki 24 m. amžiaus aukštosios mokyklos studentė, Administracijos vertinimu, pagal Įstatymą ji negali būti laikoma vienu gyvenančiu asmeniu ir teisė į socialinę pašalpą gali būti vertinama tik atsižvelgiant į visų bendrai gyvenančių asmenų gaunamas pajamas ir turimą turtą.

Pareiškėja nesutinka su tokia išvada, kadangi Įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad vertinant asmens priskyrimą prie bendrai gyvenančių asmenų ar vertinant asmenį, kaip vieną gyvenantį asmenį, vertinamos visos asmens per mėnesį gautos pajamos, taip pat gautos vykdančios individualią veiklą, ir nėra nurodyta, kad vertinama tik 70 procentų individualios veiklos pajamų, kaip nepagrįstai nurodyta Pranešime.

Įstatymo 17 straipsnyje nurodyta, kad ne visos asmens gautos pajamos įskaitomos apskaičiuojant piniginės socialinės pašalpos dydį, t. y. į vieno gyvenančio asmens pajamas neįskaitoma 17 straipsnio 1 dalies 1, 7, 7¹ ir 23 punktuose nurodytų pajamų dalis. Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 7¹ punkte nurodytas 70 procentų individualios veiklos pajamų, gautų verčiantis veikla pagal individualios veiklos vykdymo pažymą, dydis vertinamas apskaičiuojant piniginės socialinės paramos dydį, o ne nustatant asmens, kaip vieno gyvenančio statusą.

Pareiškėjos per mėnesį gautos pajamos sudarė 225 Eur ir buvo didesnės už 1 VRP, t. y. didesnės už 221 Eur, todėl Administracija pareiškėją įskaitė į tėvų šeimos sudėtį ir pripažino bendrai gyvenančiu asmeniu nepagrįstai.

Administracija prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaikšino, kad Įstatymo tikslas – nustatyti valstybės teikiamos piniginės socialinės paramos dydį ir teikimo sąlygas, gavėjų teises ir pareigas, finansavimo šaltinius suaugusiems šeimos nariams ir vieniems gyvenantiems asmenims, kurie yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, atsižvelgiant į jų turtą ir pajamas. Viena iš

socialinės paramos rūšių yra socialinė pašalpa (5 straipsnio 1 punktas). Įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodyta, jog bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į socialinę pašalpą, jeigu kreipimosi dėl socialinės pašalpos metu atitinka visus šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus: 1) bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo; 2) vidutinės pajamos, nurodytos ir apskaičiuotos pagal šio įstatymo 17 ir 18 straipsnius, tenkančios vienam iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, yra mažesnės kaip 1,1 VRP dydžio (nuo 2025 m. sausio 1 d. – 243,1 Eur); 3) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą. Taigi, prieš nustatant teisę į socialinę pašalpą vertinama, ar asmuo laikytinas vienu gyvenančiu asmeniu, ar yra įskaitomas į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį.

Įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad bendrai gyvenantys asmenys – sutuoktiniai ir jų vaikai (įvaikiai) iki 18 metų; susituokęs asmuo, su kuriuo teismo sprendimu dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium yra likę gyventi jų nepilnamečiai vaikai (įvaikiai), arba vienas iš tėvų ir jo vaikai (įvaikiai) iki 18 metų; neįregistravę santuokos ir bendrą ūkį tvarkantys pilnamečiai ar veiksniais pripažinti nepilnamečiai vyras ir moteris ir jų vaikai (įvaikiai) iki 18 metų. Į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį taip pat įskaitomi dirbantys (taip pat savarankiškai dirbantys), jeigu per mėnesį jų gaunamos pajamos yra mažesnės kaip 1 VRP dydis (VRP dydis nuo 2025 m. sausio 1 d. – 221 Eur), arba nedirbantys (taip pat savarankiškai nedirbantys) nesusituokę ir savo vaikų (įvaikių) neauginantys pilnamečiai vaikai (įvaikiai) iki 24 metų, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą arba studijuoja aukštojoje mokykloje (studentai) <...>.

Įstatymo 20 straipsniu nustatytos gyventojų kreipimosi bei dokumentų piniginei socialinei paramai gauti pateikimo sąlygos. Kreipdamasis dėl piniginės socialinės paramos, asmuo pateikia asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos prašymą-paraišką ir jos priedus ir nurodo piniginės socialinės paramos skyrimui ir apskaičiavimui būtinus duomenis apie: 1) save ir bendrai gyvenančius asmenis; 2) veiklos pobūdį; 3) turimą turtą ir šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 6–11 punktuose ir 2 dalyje nurodyto turto vertę; 4) gaunamas pajamas; 5) kitą piniginei socialinei paramai gauti būtiną informaciją.

Pareiškėja 2025 m. balandžio 9 d. elektroniniu būdu per SPIS pateikė prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. 33934, prašydama skirti socialinę pašalpą už 2025 m. balandžio, gegužės ir birželio mėnesius. Kartu su Prašymu pateiktame SP-4 formos priede „Pajamos, kurios skaičiuojamos skiriant piniginę socialinę paramą“ 9¹ punkte pareiškėja nurodė 472,50 Eur dydžio 70 procentų individualios veiklos pajamų, gautų verčiantis veikla pagal individualios veiklos vykdymo pažymą.

Pagal Prašymą Socialinių išmokų skyriaus (toliau – ir Skyrius) 2025 m. balandžio 15 d. sprendimu Nr. 40636 „Dėl socialinės pašalpos skyrimo“ klaidingai ir neįvertinus visų Įstatyme nustatytų sąlygų socialinei pašalpai skirti, už laikotarpį nuo 2025 m. balandžio 1 d. iki 2025 m. liepos 1 d. buvo skirtą socialinę pašalpą. Apie sprendimą pareiškėja buvo informuota Skyriaus 2025 m. balandžio 15 d. pranešimu Nr. 45916 „Dėl Socialinės pašalpos skyrimo“. Atsižvelgiant į Įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje, 6 straipsnio 3 punkte ir 17 straipsnio 1 dalies 7¹ punkte nustatytus reikalavimus bei įvertinus, kad tai, kad pareiškėjos apskaičiuotų pajamų suma buvo mažesnė nei 1 VRP dydis (221 Eur) dėl ko ji priskirtina prie bendrai gyvenančių asmenų, 2025 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. 43242 „Dėl išmokos mokėjimo sustabdymo“ nuo 2025 m. balandžio 1 d. nepagrįstai paskirtos socialinės pašalpos mokėjimas buvo sustabdytas. Apie tai pareiškėja buvo informuota 2025 m. balandžio 25 d. pranešimu Nr. 49312 „Dėl socialinės pašalpos mokėjimo sustabdymo“, kuriame yra nurodytos socialinės pašalpos sustabdymo priežastis, pagrindas ir priimto sprendimo apskundimo tvarka.

Pareiškėjos individualios veiklos pajamos 2025 m. sausio, vasario ir kovo mėnesiais siekė 225 Eur/mėn. Vadovaujantis Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 7¹ punktu, nustatant teisę į socialinę pašalpą

vertinama tik 70 proc. šių pajamų, t. y. 157,50 Eur/mėn. Kadangi ši suma yra mažesnė nei VRP dydis ir pareiškėja yra iki 24 metų amžiaus aukštosios mokyklos studentė, pagal Įstatymo 2 straipsnio 2 dalį ji nelaikytina vienu gyvenančiu asmeniu ir jos teisė į socialinę pašalpą turi būti vertinama tik atsižvelgiant į visų bendrai gyvenančių asmenų (pareiškėjos šeimos) gaunamas pajamas ir turimą turtą.

Tiek sprendime, tiek Skyriaus 2025 m. birželio 6 d. rašte Nr. 740-1236/25 „Dėl kartotino atsisakymo skirti socialinę pašalpą“ aiškiai išdėstyta pozicija ir pateikti visi argumentai, nulėmę tokio sprendimo priėmimą, išaiškinta rašto ir sprendimo apskundimo tvarka. Akivaizdu, kad Skyrius ne tik atsakingai ir skrupulingai įvertino faktines aplinkybes, tačiau ir įvertino faktinių aplinkybių bei galiojančio teisinio reglamentavimo santykį, tai yra, ar Prašymas gali būti tenkinamas egzistuojant tokioms faktinėms aplinkybėms ir esant tokiam galiojančiam teisiniui reguliavimui. Taigi, Skyrius ne tik išnagrinėjo situaciją, tačiau ir nurodė galiojančią teisinį reguliavimą ir faktines aplinkybes. Akivaizdu, kad skundžiamas sprendimas yra ne tik pagrįstas, tačiau ir motyvuotas.

Skyrius privalo vadovautis ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) nuostatomis. VAI 3 straipsnio 1 punkte nustatytas įstatymo viršenybės principas, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu, o veikla atitikti įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, kad administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Atsižvelgiant į minėtą reglamentavimą, bei į tai, kad pareiškėja priskirtina prie bendrai gyvenančių asmenų ir norint gauti socialinę pašalpą turi būti vertinami visų bendrai gyvenančių asmenų turimas turtas ir pajamos, Skyrius turėjo teisinį pagrindą skundžiamo sprendimo priėmimui. Pareiškėjos skundžiamas sprendimas atitinka individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus – jame nurodytas tiek teisinis, tiek faktinis sprendimo priėmimo pagrindas, kuris yra aiškus. Pareiškėja skunde nenurodė nei vieno argumento, kuris pagrįstų skundžiamo sprendimo neatitikimą teisės aktų reikalavimams, nemotyvuotumą ar nepagrįstumą. Tai, kad pareiškėja iš esmės nesutinka su sprendime nurodytais motyvais nereiškia, kad skundžiamas sprendimas nėra motyvuotas ir turėtų būti panaikintas pagal pareiškėjos skundo argumentus.

Skundas atmestinas

Remdamasi elektroninės bylos dokumentais Komisija nustatė, kad pareiškėja nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. yra (*duomenys neskelbtini*) studentė.

2025 m. balandžio 9 d. pareiškėja pateikė Paraišką socialinei paramai gauti, nurodė, kad 70 procentų individualios veiklos pajamų, gautų verčiantis veikla pagal individualios veiklos vykdymo pažymą (išskyrus asmenų iki 18 metų pajamas) suma – 472,50 Eur; kartu pridėjo Gyventojų individualios veiklos pajamų apskaitos žurnalo nuorašą, kuriame nurodoma, kad laikotarpiu nuo 2025 m. sausio iki kovo mėn., vykdydama individualią veiklą, ji gavo po 225 Eur pajamų per mėnesį.

Skyriaus 2025 m. balandžio 15 d. sprendimu Nr. 40636 pareiškėjai, kaip vienam gyvenančiam asmeniui, nuo 2025 m. balandžio 1 d. iki liepos 1 d. buvo skirta po 139,20 Eur dydžio socialinė pašalpa.

Ginčas kyla dėl 2025 m. balandžio 25 d. Sprendimo, kuriuo Skyrius, vadovaudamasis Įstatymu ir Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2022 m. spalio 5 d. sprendimu Nr. 1-1599 patvirtintu Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašu (toliau – Aprašas), sustabdė socialinės pašalpos mokėjimą nuo 2025 m. balandžio 1 d. (sustabdymo priežastis – neteisingai įvesta).

Kaip detaliau nurodoma 2025 m. balandžio 25 d. pranešime Nr. 49312, su kuriuo pareiškėjai buvo atsiųstas ir skundžiamas Sprendimas, mokėjimo stabdymo priežastis – Įstatymo 2 straipsnio 2 dalis. Į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį taip pat įskaitomi dirbantys (taip pat savarankiškai dirbantys, jeigu jų individualios veiklos 70 procentų gautų pajamų dydis yra mažesnis kaip 1 VRP (221 Eur), jeigu per mėnesį jų gaunamos pajamos yra mažesnės kaip 1 VRP dydis, arba nedirbantys (taip pat savarankiškai nedirbantys) nesusituokę ir savo vaikų (įvaikių) neauginantys pilnamečiai

vaikai (įvaikiai) iki 24 metų, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą arba studijuoja aukštojoje mokykloje (studentai) <...>. Kadangi pareiškėjos individualios veiklos 70 procentų gautų pajamų dydis yra 157,50 Eur (mažesnis kaip 1 VRP), todėl ji įskaitoma į savo tėvų šeimos sudėtį, o socialinė pašalpa skiriama tik jeigu visi šeimos nariai atitinka Įstatymo 6 straipsnyje išvardytas sąlygas.

Pažymėtina, kad pareiškėja dėl 2025 m. balandžio 25 d. Sprendimo teikė skundą Administracijai, nurodė, kad, jos manymu, vadovaujantis Įstatymo 17 straipsnio 7¹ dalimi, 70 procentų individualios veiklos pajamų dydis, gautų verčiantis veikla pagal individualios veiklos vykdymo pažymą, vertinamas apskaičiuojant pinigines socialinės paramos dydį, o ne nustatant asmens, kaip vieno gyvenančio asmens statusą. Prašė panaikinti 2025 m. balandžio 25 d. sprendimą Nr. 43242 ir atnaujinti pašalpos (139,20 Eur) mokėjimą.

Skyrius 2025 m. birželio 6 d. rašte Nr. A740-1236/25 papildomai paaiškino, kad prašymas peržiūrėti sprendimą dėl socialinės pašalpos nutraukimo išnagrinėtas, nustatyta, kad skirti socialinę pašalpą už laikotarpį nuo 2025 m. balandžio 1 d. iki 2025 m. birželio 30 d. nėra teisinio pagrindo, kadangi pareiškėja neatitinka Įstatymo nuostatų (2 straipsnio 2 dalis, 6 straipsnis, 17 straipsnio 1 dalies 7¹ punktas, 18 straipsnio 1 dalies 2 punktas), kurioms esant socialinė pašalpa gali būti skiriama kaip vienam gyvenančiam asmeniui. Vadovaujantis Įstatymo nuostatomis, prieš nustatant teisę į socialinę pašalpą vertinama, ar asmuo laikytinas vienu gyvenančiu asmeniu, ar yra įskaitomas į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį. Įstatymo pagrindinėse sąvokose nurodyta, kad pilnamečiai vaikai iki 24 metų, kurie yra nesusituokę, neaugina vaikų, mokosi pagal bendrojo ugdymo, formaliojo profesinio mokymo ar aukštojo mokslo programą ir kurių mėnesio pajamos yra mažesnės už VRP dydį (nuo 2025-01-01 – 221 Eur), įskaitomi į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį. Pareiškėjos individualios veiklos pajamos 2025 metų sausio, vasario ir kovo mėnesiais siekė 225 Eur/mėn. Vadovaujantis Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 7¹ punktu, nustatant teisę į socialinę pašalpą vertinama tik 70 procentų šių pajamų, t. y. 157,50 Eur/mėn. Kadangi ši suma yra mažesnė nei VRP dydis ir pareiškėja yra iki 24 metų amžiaus aukštosios mokyklos studentė, pagal Įstatymą ji negali būti laikoma vienu gyvenančiu asmeniu ir teisė į socialinę pašalpą gali būti vertinama tik atsižvelgiant į visų bendrai gyvenančių asmenų gaunamas pajamas ir turimą turtą.

Taigi iš esmės byloje spręstinas klausimas, ar pareiškėja laikytina vienu gyvenančiu asmeniu ar yra įskaitoma į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį, vertinant jos teisę gauti socialinės pašalpa.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. gruodžio 30 d. nutarimu Nr. 1095 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 5 d. nutarimo Nr. 1206 „Dėl socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių dydžių patvirtinimo“ pakeitimo“ nustatytas VRP dydis nuo 2025 m. sausio 1 d. yra 221 Eur.

Pagal Įstatymo 6 straipsnį, bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo *turi teisę į socialinę pašalpą*, jeigu kreipimosi dėl socialinės pašalpos metu atitinka visus šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus: 1) bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo <...>; 2) *vidutinės pajamos, nurodytos ir apskaičiuotos pagal šio įstatymo 17 ir 18 straipsnius, tenkančios vienam iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, yra mažesnės kaip 1,1 VRP [243 Eur] dydžio*; 3) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į pinigines socialines paramas.

Įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje apibrėžta, kas yra laikomi „bendrai gyvenantys asmenys“ – sutuoktiniai ir jų vaikai (įvaikiai) iki 18 metų; susituokęs asmuo, su kuriuo teismo sprendimu dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium yra likę gyventi jų nepilnamečiai vaikai (įvaikiai), arba vienas iš tėvų ir jo vaikai (įvaikiai) iki 18 metų; neįregistravę santuokos ir bendrą ūkį tvarkantys pilnamečiai ar veiksniais pripažinti nepilnamečiai vyras ir moteris ir jų vaikai (įvaikiai) iki 18 metų. Į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį taip pat įskaitomi dirbantys (*taip pat savarankiškai dirbantys*), jeigu per mėnesį jų gaunamos pajamos yra mažesnės kaip 1 VRP dydis, arba nedirbantys (taip pat savarankiškai

nedirbantys) nesusituokę ir savo vaikų (įvaikių) neauginantys pilnamečiai vaikai (įvaikiai) iki 24 metų, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą arba studijuoja aukštojoje mokykloje (studentai) <...>.

Įstatymo 17 straipsnyje „Pajamos“ nustatyta, kad *skiriant piniginę socialinę paramą, įskaitomos visų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gaunamos pajamos*, tarp jų: 70 procentų individualios veiklos pajamų, gautų verčiantis veikla pagal individualios veiklos vykdymo pažymą (išskyrus asmenų iki 18 metų pajamas) (1 dalies 7¹ punktas). Apskaičiuojant šio straipsnio 1 dalyje nurodytas vidutines mėnesio pajamas, į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamas neįskaitoma šio straipsnio 1 dalies 1, 7, 7¹ ir 23 punktuose nurodytų pajamų dalis: 1) 20 procentų – bendrai gyvenantiems asmenims, neauginantiems vaikų (įvaikių), arba vienam gyvenančiam asmeniui; 2) 25 procentai – bendrai gyvenantiems asmenims, auginantiems vieną ar du vaikus (įvaikius); 3) 30 procentų – bendrai gyvenantiems asmenims, auginantiems tris ar daugiau vaikų (įvaikių); 4) 35 procentai – asmenims, vieniems auginantiems vieną ar du vaikus (įvaikius); 5) 40 procentų – asmenims, vieniems auginantiems tris ar daugiau vaikų (įvaikių) (2 dalis). Nustatant šio straipsnio 1 dalies 1, 7, 7¹ ir 23 punktuose nurodytų neįskaitomų pajamų dalį, vyresni kaip 18 metų vaikai (įvaikiai) įskaitomi į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį pagal šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalį (3 dalis).

Pagal Įstatymo 18 straipsnio 1 dalį bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens mėnesio *pajamos socialinei pašalpai gauti apskaičiuojamos*: 1) pagal vidutines 3 praėjusių mėnesių iki mėnesio, nuo kurio skiriama socialinė pašalpa, pajamas, nurodytas šio įstatymo 17 straipsnyje; 2) pagal mėnesio, nuo kurio skiriama socialinė pašalpa, pajamas, jeigu bent vieno iš bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų šaltinis, palyginti su 3 praėjusiais mėnesiais, pasikeitė arba tą mėnesį, nuo kurio skiriama socialinė pašalpa, yra gauta vienkartinė išmoka (premija, vienkartinė netekto darbingumo kompensacija, išeitinė išmoka, išmokėta nutraukus darbo sutartį, išeitinė išmoka atleidžiamam iš pareigų valstybės tarnautojui ir kitos faktiškai gautos vienkartinės pajamos, išskyrus kompensaciją už nepanaudotas atostogas) ar iš karto už 2 ir daugiau mėnesių išmokėtos kas mėnesį gaunamos pajamos arba pasikeitė bendrai gyvenančių asmenų sudėtis ar vieno gyvenančio asmens šeiminei padėtis.

Aprašo 21.1 papunktyje detalizuojama išmokų mokėjimo tvarka, nurodant, kad sprendimus dėl piniginės socialinės paramos teikimo priima (įskaitant pasirašymą) ir pranešimus apie priimtus sprendimus pasirašo: dėl piniginės socialinės paramos skyrimo, neskyrimo, mokėjimo stabdymo, mokėjimo nutraukimo – Skyriaus valstybės tarnautojai, kurių pareigybių aprašymuose, patvirtintuose Administracijos direktoriaus įsakymu, nustatyta prašymų nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo funkcija.

Kaip minėta, nagrinėjamu atveju pareiškėjos gautos pajamos iš individualios veiklos už tris mėnesius sudarė kas mėnesį po 225 Eur (t. y. suma didesnė nei 1 VRP dydis, tačiau mažesnė nei 1,1 VRP dydis), tuo tarpu, 70 procentų gautų pajamų dydis per mėnesį sudarė 157,50 Eur (t. y. mažesnis nei 1 VRP). Administracija atitinkamai teigia, kad 70 procentų gautų individualios veiklos pajamų dydžiui esant mažesniai nei 1 VRP dydis, pareiškėja yra laikoma bendrai gyvenančiu asmeniu ir todėl nurodo, kad visų bendrai gyvenančių asmenų pajamos turėtų būti vertinamos kartu. Tuo tarpu, pareiškėjos manymu, ji turi teisę į socialinę pašalpą, nes vadovaujantis Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 7¹ punktu, 70 procentų individualios veiklos pajamų dydis, gautų verčiantis veikla pagal individualios veiklos vykdymo pažymą, vertinamas apskaičiuojant piniginės socialinės paramos dydį, o ne nustatant asmens, kaip vieno gyvenančio asmens statusą.

Komisija sutinka su atsakovės pozicija, kad prieš nustatant teisę į socialinę pašalpą turi būti vertinama, ar asmuo laikytinas vienu gyvenančiu asmeniu, ar yra įskaitomas į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį. Pagal Įstatymo 2 straipsnio 2 dalį į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį dirbantys (taip pat ir savarankiškai), nesusituokę ir savo vaikų (įvaikių) neauginantys pilnamečiai vaikai (įvaikiai) iki 24 metų, kurie studijuoja aukštojoje mokykloje (studentai), įskaitomi su sąlyga, kad jų per mėnesį gaunamos pajamos yra mažesnės kaip 1 VRP dydis. Taigi, šiuo atveju asmens gaunamų pajamų dydis yra teisiškai reikšminga aplinkybė nustatant, ar jis turi būti įtraukiamas į bendrai gyvenančių asmenų

sudėtį. Pajamų dydis nustatomas pagal Įstatymo 17 straipsnio 1 dalį. Byloje nėra ginčo, kad pareiškėja turėjo tik individualios veiklos pajamas, todėl Administracija, nagrinėdama pareiškėjos Prašymą, pagrįstai taikė Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 7¹ punktą. Komisija nesutinka su pareiškėjos pozicija, kad Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 7¹ punktas yra taikomas vien tik apskaičiuojant pinigines socialinės paramos dydį. Minėta, asmens gaunamų pajamų dydis yra teisiškai reikšminga aplinkybė nustatant, ar jis turi būti įtraukiamas į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį, todėl ši aplinkybė turi būti nustatoma vadovaujantis įstatyme įtvirtintomis teisės normomis – tokios normos nagrinėjamu atveju yra įtvirtintos Įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje.

Be to, Įstatymo 17 straipsnio 3 dalyje reglamentuota, kad nustatant šio straipsnio 1 dalies 1, 7, 7¹ ir 23 punktuose nurodytų neįskaitomų pajamų dalį, vyresni kaip 18 metų vaikai (įvaikiai) įskaitomi į bendrai gyvenančių asmenų sudėtį pagal *šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalį*. Taigi ir ši Įstatymo norma nenustato išimčių, aiškinant Įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą bendrai gyvenančio asmens sąvoką.

Komisijos vertinimu Administracija tinkamai nustatė pareiškėjos gaunamas pajamas, pagrįstai ją priskyre prie bendrai gyvenančių asmenų, skundžiamas sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, pagrindų jį naikinti nenustatyta, skundas atmetamas visa apimtimi.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Vytautas Kurpuvesas